

تحلیل انتقادی «الفرقان الحق» در حوزه وحیانیت و جامعیت در معارضه با قرآن

محمدهادی امین ناجی .

محمدحسن زمانی ...

رحمان آغازی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۲/۱۵

تاریخ تائید: ۱۳۹۶/۰۵/۰۱

چکیده

مخالفان اسلام در معارضه با قرآن کریم و پاسخگویی به تحدي، اقدام به تأليف كتابی با نام *الفرقان الحق* نموده و ۷۷ سوره ساختگی را مملو از اختلاف و تناقض و با اقتباس و تقلید فراوان از قرآن کریم ساخته‌اند. اين مقاله که به شيوه توصيفي - تحليلي سامان يافته، به نقد و بررسی ادعاهای اين كتاب در حوزه وحیانیت و جامعیت می‌پردازد. نويسنده در حوزه وحیانیت، كتاب خود را وحی تلقی کرده که از طرف خداوند بر او نازل شده است، اين ادعا با وجود تناقض‌های فراوان و اقتباس‌های گوناگون از قرآن از جهت لفظ، معنا و اسلوب، قابل نقد است. از جمله تناقضات اين كتاب: آمدن و نیامدن پیامبری بعد از حضرت عیسیٰ علیه السلام، اعتقاد به اقانیم ثلات و ادعای عدم شرك و استدلال با کلمات قرآن و حمله عليه آن است. همچنین نويسنده در حوزه جامعیت، با اقتباس از آیه‌ای از قرآن، مدعی است که در كتاب او شرح همه چیز آمده است که اين ادعا نیز با بررسی متن كتاب خلاف واقع است. با توجه به ادعاهای نويسنده *الفرقان الحق* در معارضه با قرآن در حوزه‌های وحیانیت و جامعیت و با وجود تناقض‌ها و اقتباس‌های متعدد و عدم جامعیت آن، دروغ بودن و ابطال همه ادعاهای آن ثابت شده است.

کلیدواژه‌ها: اعجاز، معارضه، تحدي، *الفرقان الحق*، تناقضات، جامعیت، وحیانیت، آنیس شوروش.

. استادیار دانشگاه پیام نور

.. استادیار جامعه المصطفی العالمیة.

... دانشجوی دکتری مدرسی معارف دانشگاه پیام نور (نويسنده مسئول).

مقدمه

تحدى پاسخ گویند. مسیلمه کذاب که بلافاصله بعد از درگذشت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم ادعای نبوت کرد، ادعا داشت که به او وحی می‌شود و جملاتی به تقلید از قرآن بهم بافته بود (طبری، ۱۳۶۵: ۱۴۱۴/۴). همچنین مشهور است که ابن مقفع متبنی و ابوالعلا معربی نیز هر یک به نوعی و به قصدی در مقام نظیره‌گویی برای قرآن برآمدند و توفیقی در این مبارزه یا معارضه نیافتداند (رافعی، ۱۴۲۱: ۱۲۷/۱؛ ۱۳۲: ۱۳۷). بعد از این موارد، مدت طولانی معارضه با قرآن تعطیل ماند اما از سال ۱۹۹۰ میلادی معارضه‌ای جدید آغاز شد و برخی از دشمنان اسلام وارد میدان معارضه و پاسخگویی به تحدي قرآن کریم شدند. آنان از طریق اینترنت چهار سوره ساختگی با عنوانین: مسلمون، تجسد، وصایا و ایمان را ارائه کردند (علیزاده، ۱۳۷۹: ۱۴۳) و بالای آن هم نوشتند: (فاتوا بسوره...) اتبنا باربعه سوره؛ و این تجربه‌ای برای نگارش کتاب الفرقان الحق شد. این کتاب در سال ۱۹۹۹، به شکل وسیعی در اینترنت و برخی از شبکه‌های مشهور فروش اینترنتی کتاب، چون آمازون پخش شد. همچنین در مدارس خصوصی آموزش انگلیسی کشور کویت توزیع شد (حسن نیا، ۱۳۸۷: ۲).

الفرقان الحق منسوب به دو شخص ناشناس (الصفی و المهدی) است. در این اثر، جدیدترین تهاجم دشمنان اسلام علیه تحدي قرآن است حاوی ۷۷ سوره ساختگی است که با اقتباس فراوان از قرآن تأثیف یافته است. آنها به زعم خود با تدوین این کتاب قصد دارند قرآن کریم را به چالش بکشانند و شباهاتی را در میان مسلمانان رواج دهند و از این راه مسلمانان را نسبت به کتاب آسمانی خود بدین نمایند.

یکی از دلایل اعجاز قرآن کریم «تحدى» است که در لغت به معنای دعوت به مسابقه (جوهری، ۱۳۵۴: ۲۳۱۰/۶) و مبارزه‌طلبی و پیشخواندن خصم برای غلبه جستن بر اوست (فراهیدی، ۱۴۱۰: ۲۷۹/۳؛ ابن فارس، ۱۳۸۷: ۲۱۴؛ صفوی‌بور، ۱۳۷۷: ۲۳۰/۱) و در اصطلاح نیز عبارت است از اینکه معجزات انبیاء همیشه همراه با مبارزه‌طلبی و هماوردی است. پیامبران الهی با انجام امری فوق العاده و اثبات عجز دیگران، ادعای خود را به اثبات می‌رسانند؛ بنابراین هر کاری گرچه فوق العاده باشد و دیگران از انجام آن عاجز باشند، ولی اگر به همراه تحدى و مبارزه‌طلبی نباشد، معجزه نامیده نمی‌شود (حسن ابن یوسف، ۱۴۱۵: ۴۰۳)؛ به عبارت دیگر، تحدى شرط اساسی در معجزه و اثبات عجز کسانی است که می‌خواهند با آن مبارزه نمایند.

قرآن کریم برای اثبات وحیانی بودن و نزول آن از جانب خداوند و اینکه انسان قادر نیست این چنین کتابی را تدوین کند، به همگان اعلام کرد که اگر در الهی بودن قرآن شک دارید شما هم مانند آن را بیاورید. و هیچ کس در گذشته توان هماوردی با آن را نداشت و در آینده نیز هیچ کدام از فصحاء با همه توان علمی نخواهند توانست مانند آن را بیاورند (سید مرتضی، ۱۳۸۷: ۳۳).

پاسخ به تحدي قرآن توسط دشمنان اسلام از زمان نزول آن مطرح بوده است. مخالفان و منکران قرآن ادعا می‌کردند: (اگر بخواهیم همانند آن می‌گوییم. این چیزی جز افسانه‌های پیشینیان نیست) (انفال/۳۱). در طول تاریخ اسلام، معارضان کوشیده‌اند به این

منتشر کرد و آن را بروی سایت «آمازون» قرار داد.

سپس چاپ دوم در سال ۲۰۰۱، چاپ سوم سال

۲۰۰۲ (خالدی، ۲۰۰۵: ۲۷) و چاپ چهارم آن در سال

۲۰۰۴ م منتشر شد.

این کتاب به زبان عربی و انگلیسی به چاپ رسیده و به نویسنده‌گان و مؤلفانی با نام مستعار «الصفی» و «المهدی» نسبت داده شده است. «انیس شوروش» به عنوان مترجم این کتاب معرفی شده هرچند که بسیاری او را نویسنده «الفرقان الحق» می‌دانند. وی در وبسایت خویش، به تمجید از این کتاب پرداخته است (خالدی، ۲۰۰۵: ۲۳-۲۴). نام برخی سوره‌های جعلی کتاب عبارت است از: «الفاتحه»، «النور»، «التوحید»، «التوبه»، «القدر»، «الفرقان»، «النساء»، «الطلاق»، «الزنبی»، «البیهتان»، «الصلب»، «الثالثون»، «القتل». او در آیات دروغین کتاب «الفرقان الحق» بارها ادعای نبوت کرده است:

«و اصطفناه و شرحتنا صدره للاحیمان و جعلنا له عیناً تبصر و اذناً تسمع و قلباً يعقل و لساناً ينطق بالحق و او حيناً اليه بالفرقان الحق فخطه بالحق في سبعة أيام و سبع ليالٍ جليداً» (فصل الشهيد / فقره ۲)؛ «او را برگزیدیم و سینه او را برای ایمان وسعت دادیم و برای او چشمی را که ببیند و گوش‌هایی که بشنود و قلبی که تعقل کند و زبانی که به حق سخن بگوید و وحی کردیم به او فرقان الحق را پس آن را در هفت شب و روز نگاشت.»

«و انزلناه نورا على قلبه فبلغه بلسان مبين وانا له لحافظون» (فصل الفرقان / فقره ۴)؛ «و فرستادیم آن را نوری در قلب او پس ابلاغ کرد آن را به بیان روشن و ما آن را نگهداری می‌کیم.»

بنابراین با توجه به اینکه قرآن معجزه جاودایان

رسول خاتم صلی الله علیه وآلہ وسلم است و براساس نص آن هیچ‌کس یارای مقابله با آن و آوردن مانند آن را ندارد و با عنایت به اینکه تألیف کتاب «الفرقان الحق» نوعی مقابله و پاسخ به تحدي قرآن محسوب شده است، شناخت کتاب مزبور و بیان اشکالات آن اهمیت زیادی دارد؛ چون این تصور و توهمند برای منکران و دشمنان اسلام به وجود آمده که سوره‌هایی مانند قرآن آورده‌اند و از سویی دیگر تأثیر تبلیغ خود علیه قرآن را محتمل پنداشته‌اند. بنابراین، پژوهش حاضر با تحلیل انتقادی، در پی اثبات خطأ و بطلان کتاب مزبور است. درباره این موضوع تحقیقات بسیار کم و به صورت کلی انجام گرفته و ما در این مقاله به صورت موردنی و به هدف تبیین برخی از ادعاهای آن در حوزه وحیانیت و جامعیت و براساس روش توصیفی - تحلیلی به آن بررسی این ادعاهای سه‌گانه است: ۱. ادعای وحیانیت کتاب «الفرقان الحق»، ۲. ادعای جامعیت کتاب «الفرقان الحق»، ۳. تناقضات «الفرقان الحق» و اقتباس‌های فراوان آن از قرآن کریم.

معرفی «الفرقان الحق»

یکی از کتاب‌هایی که اخیراً درجهت معارضه با قرآن کریم در کشور آمریکا تهییه و از طریق اینترنت منتشر شده، کتاب «الفرقان الحق» است. نویسنده آن نگارش کتاب را بعد از پایان جنگ دوم خلیج فارس در سال ۱۹۹۱ م. شروع کرد و در سال ۱۹۹۸ م. به اتمام رساند. چاپ اول آن در سال ۱۹۹۹ م. بود که انتشارات «واین پریس» و «امگا» در ایالت تکراس آمریکا آن را

است تا بتوانند به همان سبک و سیاق زبان قرآن این
بشارت‌های مسیح را دریابند (رضانزاد، ۱۳۸۵؛ خالدی:
همان) او در یکی از آیات ساختگی آورده است:

«یا ایها الذين کفروا من عبادنا لو انکم آمتنم
بالانجیل الحق و اتقیتم لکفرنا عنکم سیئاتکم و ادخلنکم
مدخلاً کریماً» (الفتل/۷)؛ ای بندگان کافر ما، اگر به
انجیل حق ایمان بیاورید و تقوا پیشه کنید گناهان شما
را می‌بوشانیم و شما را در جایگاهی خوب داخل
می‌کنیم.» اسمی برخی از سوره‌های ساختگی آن:
«الثالثوٰت»، «المسيح»، «الحواريin» و «الإنجيل» است.

۳. انتشار شهادت پیرامون عقاید مسلمانان

در کتاب الفرقان الحق شبهات متعدد در همه بخش‌ها یا سوره‌های دروغین آن طرح شده است، شبهاتی درباره عقاید مختلف مسلمانان از قبیل توحید، نبوت، جهاد و شهادت، بهشت و دوزخ، عبادات و واجبات و همچنین شبهات زیادی درباره جایگاه زن در قرآن و سایر موضوعات اسلامی طرح شده است. البته در بین این موضوعات، «جهاد» بیشترین هجمه و اشکال بر آن وارد شده است. به عنوان نمونه: «و ما ارسلنا من رسول یامر حربه بالقتل» (المکرین/۳)؛ «ما رسولی را نفرستادیم که گروه خود را به کشتن فرمان دهد.» «الا ان من یامر بالقتل فلیس بالله سمیع علیم ان هو الا شیطان زنیم» (الملوک/۴)؛ «آکاه باشید هر که به کشتن فرمان دهد او خدای سمیع علیم نیست بلکه شیطان پست است.»

اهداف انتشار الفرقان الحق

۱. ادعای هماوردی

«انیس شوروش» در سایت خویش، به تمجید از این کتاب پرداخته است و در مقاله‌ای^۱ پیرامون آن تصویر نموده است که: «پیامبر عرب، کل جهان را با این آیه که «اگر می‌توانید کتابی همانند قرآن بیاورید»، به مبارزه طلبیید، ما هم همان‌گونه که در سوره اسراء ۸۸ آمده است این مبارزه طلبی را پذیرفتیم که کتاب الفرقان [الحق] نتیجه آن است»^۲. نویسنده کتاب می‌افزاید: قرآن دیگران را به آوردن مانند آن به مبارزه فراخوانده و آنان در طول ۱۴ قرن نتوانستند این کار را بکنند، اما او موفق شده و توانسته همانند قرآن، بلکه بهتر از آن را بیاورد (...).

و ادعا می‌کند این کتاب بعد از ۱۴۰۰ سال در نوع خودش اولین است و بهتر از قرآن مسلمانان است زیرا به زبان عربی خوب و ترجمه‌ انگلیسی خوب تهیه شده است و بر مسلمانان لازم است که دست از قرآن خود بردارند و به الفرقان الحق روی آورند (خالدی، ۲۰۰۵: ۲۸).

۲. تبلیغ مسیحیت و انجیل به زبان و سبک قرآن

از اهداف مهم کتاب این است که آموزه‌های مسیحیت را با بیان و اسلوب قرآن در بین مسلمانان رواج دهد تا بتواند مسلمانان را مسیحی کند. اینیس شوروش در وبسایت خود می‌نویسد: هدف ما بیان و معرفی پشارت‌های عیسی مسیح به پیروانمان و پرادران عربیمان

(نساء/۸۲)؛ «اگر از ناحیه غیرخدا بود اختلافات فراوانی در آن می‌یافتد.»

قرآن کریم یک لوح آسمانی مدون نیست که به طور دفعی یک مرتبه نازل شده باشد، بلکه مجموعه آیات و رهنمودهای الهی آن در طول ۲۳ سال به تناسب و اقتضای شرایط و پدیده‌های اجتماعی فضای دعوت اسلامی رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و اله وسلم نازل می‌شد و دقیقاً ناظر به نیازهای همان وقت بود (زمانی، ۱۳۸۸: ۳۳۱). با این حال همه آیات در ارتباط با هم و از نظر معنا دارای انسجام واحدی هستند و هرکس همه آیات قرآن را در کنار هم مطالعه نماید، تناسب آنها را با یکدیگر و دوری آنها را از هرگونه اختلاف و ناسازگاری درمی‌یابد؛ و چنین ویژگی نشانه انسجام آیات (مودب، ۱۳۹۳: ۲۶۲) و الهی بودن قرآن است.

قرآن کریم با وجود تنوع و گستردگی مطالب، هیچ‌گونه اختلاف و تناقضی در آن وجود ندارد. خداوند حکیم هم به این نکته اشاره فرموده است: «وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» (نساء/۸۲)، مفسران در تبیین این آیه گفته‌اند: منظور از اختلاف، تناقض میان معانی و اختلاف میان الفاظ است، کلام بشر، هنگامی که طولانی می‌شود و متضمن معناهایی باشد که قرآن متضمن است از این تناقض‌ها خالی نخواهد ماند (طبرسی، ۱۳۷۲: ۱۲۵/۳) و یا اختلاف در فصاحت است که قرآن عاری از کلام سست و فصاحت آن از اول تا آخر حفظ شده است (رازی، ۱۴۲۰: ۱۰/۱۵۲) و از جهت فصاحت و بلاغت همه یکسان، نه چون کلام مخلوق برخی رکیک و ضعیف و برخی فصیح و بلیغ (جرجانی، ۱۳۷۷: ۲/۲۵۰). آیات

پاسخگویی به تحدي آن، کتاب خود را وحی تلقی کرده که از طرف خداوند بر او نازل شده است: «وَ انَّ الْفُرْقَانَ الْحَقَّ هُوَ كَلْمَتَنَا وَ هُوَ الْحَقُّ الْيَقِينُ وَ لَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ» (الشهید/۸)؛ «وَ الْفُرْقَانَ الْحَقَّ كَلْمَهُ مَا وَ حَقٌّ يَقِينٌ أَسْتَ وَ هَرَّچَنْدَ كَهْ كَافِرَانَ اَكْرَاهَ دَاشْتَهَ باشَنَدَ.»

فرقان حق ازلناه لنخرج الضالين من الظلمات الى النور (المسيح/۶)؛ الفرقان الحق را نازل کردیم تا خارج کنیم گمراهان را از تاریکی به نور.

نیز در فقراتی از کتاب تأکید شده است که الفرقان الحق وحی نازل شده بر (الصفی) است:

انا ازلناه نورا على قلب صفينا فخطه كلما باعيننا و القاه فى اسماعكم و ابصاركم و فى قلوبكم و بين ايديكم ليطهركم من الكفر و يخرجكم من الظلمات الى النور لعلكم تهتدون (النور/شماره ۷)؛ ما نازل کردیم نور را بر قلب صفى ما پس آن را تحت نظر ما نوشتم و بر گوشها و چشمهاى شما القا کرد و در قلبها و میان دستان شما تا شما را از کفر پاک کند و از ظلمات به نور ببرد شاید هدایت شوید.

و انه الصفي الامين و ان الفرقان الحق هو كلمتنا و هو الحق اليقين و لو كره الكافرون (الشهید/۸)؛ او صفى امين است و فرقان الحق كلمه ما و حق يقين است و هرچند که کافران اکراه داشته باشند.

تقد و بررسی

این ادعا با دلائل متعدد زیر قابل تقد است:

تناقضات و اختلافات فراوان

این دلیل نشأت گرفته از این آیه شریفه است: «وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»

در همه صفحات کتاب این شیوه از اقتباس یافت می‌شود؛ به عنوان مثال: و کم من فئة قليلة مؤمنة غلبت فئه كثيرة كافرة بالمحبة و الرحمة السلام فلا يستوي الخبيث والطيب ولو اعجبكم كثيرة الخبيث والعاقبة للمتقين.^۳ و مثل كلمة طيبة كمثل شجرة طيبة اصلها ثابت و فرعها فى السماء توتي اكلها الطيب كل حين؛ و مثل كلمة خبيثة كمثل شجرة خبيثة اجتشت من فوق الارض فما لها من قرار رکین (صلاح، ۹/۱۴-۱۵).^۴ این آیه‌های ساختگی از آیات قرآنی ذیل اخذ شده است: بقره/۲۴۹، مائدہ/۱۰۰، ابراهیم/۲۶، ۲۵، ۲۴.

۲. آمدن و نیامدن پیامبری بعد از حضرت عیسیٰ علیه السلام

نویسنده در یکی از فصل‌های کتاب می‌نویسد: فما بعد کلمتنا من کلم و لا بعد تنزیلنا من مستنزل و لا بعد دین الحق من دین قویم الى يوم تبعثون (الفرقان الحق / فصل المسيح / فقره ۲۴)؛ بعد از کلمه ما عیسیٰ علیه السلام کلمه‌ای نیست و بعد از فرستاده ما فرستاده‌ای نیست و بعد از دین ما تا روز قیامت دینی نیست.

این ادعا متناقض با فقرات دیگر کتاب الفرقان

^۳. چه بسیار گروه‌های کوچکی که بر گروه‌های زیادی از کافران، با محبت و رحمت و سلامت پیروز شدند پس مساوی نیست پلید و پاک هرجند که زیادی خبیثان باعث تعجب شما باشد و عاقبت از آن متقین است. .

^۴. کلمه طیبه مانند درخت پاکیزه‌ای است که ریشه آن ثابت و شاخه آن در آسمان است که خوارکی‌های پاک را هر زمان می‌دهد و کلمه خبیثه مانند درخت ناپاکی که از زمین برکنده شده و قرار و ثباتی ندارد. .

جدید آیات قدیم را تصدیق و هریک شاهد بر دیگری، نه اختلاف تناقض، به اینکه آیه‌ای، آیه دیگر را نفی کند و نه اختلاف تدافع که با هم سازگار نباشد و نه اختلاف تفاوت به اینکه دو آیه از نظر معنا و منظور مختلف باشند (طباطبایی، ۱۴۱۷: ۲۶/۵) و اشاره آیه شریفه به اختلاف زیاد، چون غیرخدا محکوم به طبیعت این عالم و طبیعت بر حرکت و دگرگونی و تکامل است، هیچ انسانی نیست مگر امروز عاقل‌تر از دیروز و هر عمل و تدبیر او پخته‌تر و متین‌تر از دیروز است (همان: ۲۷/۵). بنابراین، با توجه به نزول تدریجی قرآن در طول بیست و سه سال، در حالات گوناگون جنگ و صلح، پیروزی و شکست، سختی و راحتی، عدم تضاد و اختلاف قرآن کریم، به سرچشم‌هی آن باز می‌گردد و اما درباره الفرقان الحق با وجود تناقض و اختلاف‌های فراوان، نویسنده کتاب ادعای الهی بودن آن را دارد که ذیلاً به بخش‌هایی از تناقض‌های آن اشاره می‌شود:

۱. استدلال با کلمات قرآن و حمله علیه قرآن نویسنده الفرقان الحق در بخش‌های مختلف کتابش، به قرآن کریم هجوم برد و بر آن اشکال وارد می‌کند و در عین حال از آیات قرآن بهره‌برداری کرده و با عبارات آن استدلال می‌کند: من يبتغُ غيرَ الإنجيلِ والفرقانِ كتاباً فلن يقبل منه (الكباير/۱۳)؛ و کسی که به غیر از انجلیل حق و فرقان حق کتابی هدایت‌گر را اختیار کند، از او قبول نخواهد شد. این جمله از آیه قرآنی ذیل اخذ شده است: «وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ إِلَسْلَامَ دِينِ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ» (آل عمران/۸۵)؛ «و هر کس جز اسلام (و تسلیم در برابر فرمان حق) آیینی برای خود انتخاب کند، از او پذیرفته نخواهد شد.»

۴. فرزند داری خدای متعال

نویسنده الفرقان الحق در آیه ساختگی ذیل می‌نویسد: خداوند همسر و فرزندی اختیار نکرده است:
فما اتخاذنا ولدا و ما کانت لنا صاحبة وما لنا شریک کما افتخاری المفترون علی عبادنا المؤمنین (ثالث/۲)؛ ما فرزندی اختیار نکردیم و برای ما همسری و شریکی نیست آن‌گونه که تهمت زندگان به بندگان مؤمن ما می‌گویند.
اما همه فصل‌های کتاب را با نام پدر و کلمه آغاز کرده است: بسم الآب الكلمة الروح الاله الواحد الاحد.

۵. شرك دانستن ایمان به رسول!

ایمان به رسول در نگاه نویسنده شرك است: و اشرك بنا من شارکنا الايمان بنا و قال: «آمنوا بالله ورسوله» ولا يؤمن بالشريك الا القوم الكافرون (فصل المشركين / فقره ۷)؛ و به ما شرك ورزید کسی که با ما در ایمان شریک شد و گفت: «ایمان بیاورید به خدا و رسولش» و ایمان به مشرک نخواهد آورد مگر مردم کافر. در این جمله بر این آیه از قرآن اشکال وارد کرده است: «یا آئُهَا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ...» (نساء/۱۳۶).
اما در بخش دیگری و در کلامی متناقض، ایمان آورندگان به پدر، مسیح و روح را بندگان شایسته معرفی می‌کند: و الذين آمنوا بنا و بكلمتنا و روحنا و وحدانيتنا و باخوة الانسان و ابونا و الانجيل الحق والفرقان الحق من بعده و اقاموا سنتنا اویلک هم عبادنا الصالحون (الایمان/۵)؛ و آنان که به ما و به کلمه و روح و یگانگی ما و به برادران انسان و پدرمان و انجیل حق و فرقان حق که بعد از آن آمده است ایمان آورندند

الحق است: و نصطفی من عبادنا المؤمنین من نشاء لیبلغ سنتنا هادیا و مذکرا و ماینطقت عن الهوى ان هوالا وحی یوحی ننزله بالحق علی قلبه نورا للضالین لعلهم یهتدون (فصل الوحی / فقره ۱) و (فصل الشهید / فقره ۲)؛ بر می‌گزینیم از بندگان مؤمن خود هرکس را که بخواهیم تا سنت ما را ابلاغ کند هدایت‌کننده و تذکردهنده و با هوای نفس خود سخن نمی‌گوید آن چیزی جز وحی نیست که به او وحی شده است، نازل کردیم آن را نوری به حق، بر قلب او برای گمراهان تا شاید هدایت شوند.

۳. اعتقاد به اقانیم ثلاث و ادعای عدم شرك

اولین فصل از کتاب الفرقان الحق (بسمله) با نام اقانیم ثلاث: اب، کلمه و روح، آغاز می‌شود و پس از آن بر توحید و وحدانیت تأکید می‌کند، یعنی هم ترویج سه‌گانه پرستی و هم یکتاپرستی: بسم الآب الكلمة الروح الاله الواحد الاحد. مثلث التوحید موحد تثليث ما تعدد (بسمله/۲-۱)؛ به نام پدر، کلمه و روح، خدای یکتا. سه‌گانه توحید، یکتاپرستی که چندگانه نیست. در جمله اول، سخن از وحدانیت است: الاله الواحد الاحد؛ و در عبارت بعدی، ترویج تثليث. در مواضع مختلف کتاب اختلاط توحید و تثليث نمایان است، به عنوان مثال: فتحن الآب الكلمة الروح ثالث فرد الاله واحد لاشریک لنا فی السماوات والارضين (الثالث/۵)؛ ما پدر، کلمه، روح هستیم، سه‌گانه یکتا، خدای واحد که شریکی برای ما در آسمان‌ها و زمین نیست.

در این جمله اذعان دارد که خداوند در حالی که ثالث است فرد نیز است و این تناقض است.

من السماء بغير ما جائزكم به في الانجيل الحق و الفرقان
الحق من بعده فلا تستمعوا اليه ولا تتبعوا سببile فهو مارق
كافر و شيطان اثيم (الحق/٩)؛ اي مردم هرگاه رسول يا
نبي يا ملكى از آسمان آمد بدون آنچه در/نجيل حق و
فرقان حق آورده پس گوش ندهيد به آن و تعبيت نكيد
راه او را زира او كافر و شيطان گناهکار است.
و حذرناكم في الانجيل الحق من الانبياء
الافاكين... (فصل الحق / فقره ۱۰)؛ شما را در انجل
برحذر داشتيم از پيامبران دروغين.
در اين بخش به نمونه‌هایی از اقتباس‌های
الفرقان الحق از قرآن کریم اشاره می‌شود:

۱. اقتباس از اسمی سوره‌های قرآن

كتاب الفرقان الحق داري ۷۷ سوره است که در ۱۳
مورد از اسمی سوره‌های قرآن استفاده شده است:
الفاتحه، النور، التوحيد، الفرقان، القدر، التوبه، النساء،
الطلاق، المائدہ، المنافقون (منافقون)، الانبياء، افرا (علق)،
الكافرین (كافرون).

در ۵۲ مورد از واژگان قرآن برای نامگذاری
سوره‌های ساختگی خود بهره برده است: المسيح،
الصلب، الروح، السلام، الايمان، الحق، الشهيد. الوحي،
الانجيل، الشهادة، الماكرین، الصلاه، الموعظه، الحواريين،
اعجاز، طهر، العطاء، جريه، الافک، الضالين، صيام، كنز،
الاميين، المقتررين، ملوك، طاغوت، الرعاه، الهدى،
بشرکين، الحكم، الوعيد، الاساطير، الجنة، بهتان، يسر،
القراء، المهتدین، طوبی، اولیاء، خاتم، التنزيل، القتل،
العاملين، الآلاء، الميزان، قبس، الاسماء. الفرقان الحق،
محبة، الاضحى، نسخ. الكبار.

۹ عنوان هم از کلمات هم خانواده کلمات قرآنی

و سنت ما را بپا داشتند آنها بندگان صالح ما هستند.

۶. امكان هدايت ضالين

از ديگر تناقض‌های كتاب الفرقان الحق اين است که
هدايت گمراهان را محال و سپس ممکن می‌داند: وما
 جاء لغوكم بجديد فلانبوّة ولاعلم ولاعجزة ولا روح
ولا نور يهدى التائهين (بهتان/۴)؛ لغو شما چيز جديدي
نيست پس نه نبوتي، نه علم و معجزه و نه روح و نوري
دارد که گمراهان را هدايت کند. نيز در کلام ديگر
مدعى است که: راهی برای هدايت گمراهان نیست: يا
ايهما الذين آمنوا من عبادنا، اتريدون ان تهدوا من اضلهم
الشيطان فلن تجدوا الى ذلك سبيلا (العاملين/۳)؛ اي
بندگان من که ايمان آورديد: آيا می خواهيد هدايت کنيد
کسی را که شيطان او را گمراه کرده است؟ هرگز برای
آن راهی نمی‌يابيد.

در فقره ديگر، اين سخن را نقض کرده و
ستمگران و گمراهان را قبل هدايت می‌داند: مهيمن
يحطم سيف الظلم بکف العدل و يهدى الظالمين
(فاتحه/۲)؛ اين بخشی که شمشير ستم را به دست عدل
مي‌شکند و ستمگران را هدايت می‌کند.

أنواع اقتباس از قرآن در الفرقان الحق

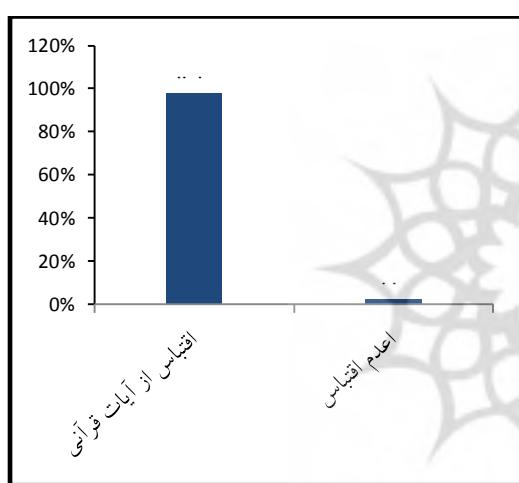
يکي ديگر از دلائلی که اثبات می‌کند اين كتاب ساخته
دست بشر و غير و حيانی است، اقتباس‌های فراوان آن
است.

مؤلف كتاب رسول خدا صلی الله عليه واله وسلم را
دروغگو و قرآن را غير و حيانی می‌داند و با اين وجود
از بخش‌های مختلف آن بهره برداری کرده است:
يا ايهما الناس: اذا جاءكم رجل رسول اونبي او ملك

آیات، عبارات و کلمات کلیدی قرآن کریم اقتباس کرده است. جدول و نمودار زیر نتایج فوق را نشان می‌دهد:

جدول ۲. میزان اقتباسات از قرآن در الفرقان الحق

فراآنی	درصد	اقتباس از کلمات و عبارات قرآن
۹۲۷	۹۷.۸	اقتباس از آیات قرآنی .
۲۱	۲.۲	عدم اقتباس .
۹۴۸	۱۰۰.۰	مجموع

نمودار ۲. میزان اقتباسات از قرآن در الفرقان الحق

نمونه‌هایی از این اقتباس‌ها به شرح ذیل است:

❖ و اقترب الساعة و انشق الباطل^۵ (الثور ۲/۲).

❖ انزلناه بالحق في وضمة الفجر في ساعة القدر^۶

❖ يا أيها الذين آمنوا من عبادنا: انا مطهروكم من الذين

كفروا الى يوم القيامه ثم اليانا مرجعكم فالينا مرجع

الامور و العاقبه للمنتقين^۷ (المؤمنين ۱/۱).

.....

5. پس حق نزدیک شد و باطل شکست خورد.

6. ما آن را به حق نازل کردیم در سپیده صبح در ساعت قدر.

7. ای بندگان ما که ایمان آورده‌اید: ما شما را پاک می‌کنیم از

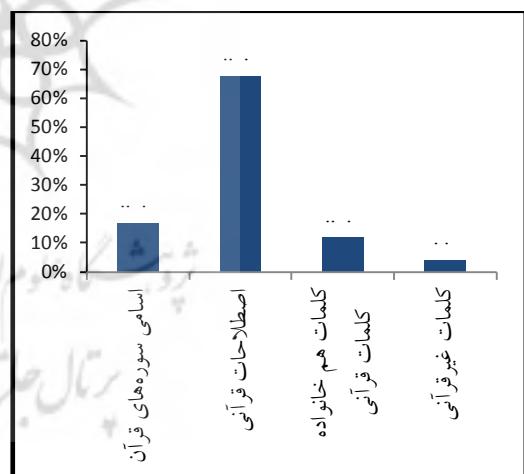
کسانی که کافر شدند سپس به سوی ما باز می‌گردید و همه امور

به ما ختم می‌شود و عاقبت از آن پرهیزکاران است.

استخراج شده است: المعجرات، الزواج، زنا، الاخاء، الصلاح، محرضین، الاصرار، تحریف، محاجه؛ و فقط ۳ عنوان جدید است که به هیچ وجه در قرآن نیست: ثالوث، غرائیق، مارقین. جدول و نمودار زیر این نتایج را نشان می‌دهد:

جدول ۱. میزان استفاده از قرآن در الفرقان الحق

درصد	فراآنی	استفاده از
۱۶.۹	.	اسمی سوره‌های قرآن .
۶۷.۵	.	اصطلاحات قرآنی .
۱۱.۷	.	كلمات هم خانواده كلمات قرآنی
۳.۹	.	كلمات غيرقرآنی
۱۰۰.۰	۷۷	مجموع

نمودار ۱. میزان استفاده از قرآن در الفرقان الحق

۲. اقتباس از عبارات و کلمات کلیدی قرآن در بخش‌های مختلف آیات ساختگی .

نویسنده کتاب در همه آیات دروغین کتاب خود، از کلمات، عبارات و جملات قرآنی بهره برده و آنها را با تغییر و جابجایی در جملات خود جاسازی کرده است. او از مجموع ۹۴۸ آیه ساختگی در ۹۲۷ مورد از

از مفسران تبیین هر امر مشکل از امور دین (طوسی، بی‌تا: ۴۱۸/۶) و بیان مسائل شرعی موردنیاز مردم که یا در نص قرآن یا احواله به رسول صلی الله علیه واله وسلم و جانشینان آن حضرت یا به اجماع امت واگذار شده و حکم همه اینها از قرآن کریم استفاده می‌شود (طبرسی، ۱۳۷۲: ۵۸۶/۶) و یعنی اینکه علوم دین در قرآن موجود است (رازی، ۱۴۲۰: ۲۵۸/۲۰) یا به تفصیل و یا اجمال (کاشانی، ۱۳۳۶: ۲۱۴/۵) برخی دیگر از مفسران و پژوهشگران، دایره شمول این آیه را بسیار وسیع‌تر دانسته و معتقدند که در قرآن، تمام آنچه می‌توان نوعی ادراک و فهم به آن بیدا نمود، وجود دارد؛ هرچند عقل و درک ما از شناختن آن قادر است. سیوطی پس از برشمردن مواردی از علوم که مستنبت از قرآن است، می‌نویسد: «...علوم دیگری را نیز در بردارد، از جمله: طب، مناظره، هندسه، جبر و مقابله، نجوم و غیر اینها» (سیوطی، ۱۳۶۹: ۲۷۵/۲). غزالی در *احیاء العلوم* (غزالی، ۱۳۷۶: ۲۹۸/۱) و *جوهر القرآن* (غزالی، ۱۴۰۹: ۱۸)، زرکشی در *البرهان* (زرکشی، ۱۹۰/۱) و شماری دیگر این نظریه را پذیرفته‌اند؛ البته زرکشی، مراد از تمام علوم را اصول کلی آنها می‌داند.

علامه طباطبائی با استناد به روایات معصومین علیه السلام نیز معتقد است که قرآن تبیان هر چیزی است و علم «ما کان و ما یکون و ما هو

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ عَبَادِنَا: وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكُفَّارِ لَوْ يُضْلِلُنَّكُمْ وَمَا يَضْلُلُنَّ إِلَّا افْسَهُمْ...﴾ (الحج/۱).

ادعای جامعیت الفرقان الحق

نویسنده کتاب *الفرقان الحق* با اقتباس از آیه قرآن، مدعی است که در کتاب او شرح همه چیز آمده است: و فيه تفصیل کل شی (الفرقان/۱۶)^۹ و قصه‌های آن اصدق القصص است: فرقان حق قدسی یقص عليکم اصدق القصص^{۱۰} (الفرقان/۱۵) و در آن از هر مثلی آمده است: و ضربنا فيه للناس من کل مثل لعلهم يذکرون^{۱۱} (الافک/۱).

قبل از پرداختن به نقد این ادعا لازم است درباره جامعیت قرآن کریم مطالبی بیان شود:

یکی از ویژگی‌های قرآن کریم، جامعیت و فراگیری آموزه‌های آن در همه شئون زندگی است. خداوند در این باره می‌فرماید: «وَ نَزَّلَنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ» (نحل/۸۹)؛ و ما این کتاب (آسمانی) را بر تو نازل کردیم که بیانگر همه چیز است. مقصود از «تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ» در نظر برخی

۸. ای بندگان ما که ایمان آورده‌اید: گروهی از کفار دوست دارند که شما را گمراه کنند و آنها فقط خودشان را گمراه خواهند کرد.

۹. و در آن تفصیل و شرح هر چیز است.

۱۰. فرقان حق برای شما تعریف می‌کند درست‌ترین قصه‌ها را.

۱۱. برای مردم در *الفرقان الحق* از هر مثلی آورده‌ایم شاید متذکر شوند.

شرح همه چیز در آن وجود دارد؛ و فیه تفصیل کل شی (الفرقان/۱۶)۱۲. این عبارت از قرآن اخذ شده است و کاملاً با متن و محتوای قرآن تناسب دارد، زیرا قرآن کریم همان‌گونه که بیان شد، شامل موضوعات بسیار متنوع همچون معارف، احکام، مسائل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و سایر موضوعات است؛ اما در *الفرقان الحق* هیچ خبری از این مباحث نیست و اگر مطالبی هم ذکر شده به صورت ناقص و با اقتباس از قرآن کریم است. به عنوان نمونه درباره انسان و معاد آیات ساختگی به شرح زیر آمده است:

و ظل الانسان حينا من الدهر في ضلال بعيد
حتى كلامنا بالإنجيل الحق ثم أفضنا عليه من نورنا
بالفرقان الحق (مؤمنین/۵)؛ انسان در زمانی از روزگار گمراه بود تا اینکه با او در انجیل حق سخن گفتیم آنگاه با *الفرقان الحق* بر او نور خود را افاضه کردیم.

در این کتاب هیچ خبری از مراحل آفرینش، منزلت و تکریم انسان و اوصاف او نیست و اگر اشاراتی هم باشد، برگرفته از الفاظ و معانی قرآن است؛ مانند جمله ذیل که به تقلید از آیه شریفه، خلقت انسان را از نفس واحدی ذکر می‌کند: یا ایها الناس انا خلقناکم من نفس واحدة (*الفرقان الحق* /

کائن» یعنی آنچه بوده و هست و تا روز قیامت خواهد بود همه در قرآن هست و اگر این روایات صحیح باشد لازمه‌اش این می‌شود که مراد از تبیان اعم از بیان به طریق دلالت لفظی باشد و هیچ بعدی هم ندارد که در قرآن کریم اشارات و اموری باشد که آن اشارات از اسرار و نهفته‌هایی کشف کند که فهم عادی و متعارف نتواند آن را درک نماید (طباطبایی، ۱۴۱۷: ۳۲۵).

خلاصه اینکه درباره این آیه کریمه دو نظر وجود دارد: اول آنکه قرآن کریم همه حقایق لازم برای سعادت انسان را در بر دارد؛ و نظر دوم آنکه نه تنها همه حقایق لازم، بلکه همه حقایق هستی را به طور مطلق شامل است، لیکن استنباط از آن در اختیار همگان نیست، پس قدر مسلم آن است که آنچه در سعادت انسان دخالت دارد، در قرآن آمده است (جوادی آملی، ۱۳۸۸: ۱؛ بنابراین قلمرو جامعیت قرآن کریم بسیار گسترده است و همه مسائل فردی و اجتماعی را در بر می‌گیرد.

نقد و بررسی ادعای جامعیت *الفرقان الحق* کتاب *الفرقان الحق* تهی از معارف، اخلاق و داستان‌های حکمت‌آمیز است و ادعای جامعیت آن چیزی جز سخن گزار و ادعای واهی نیست. در نقد این ادعای نکات زیر قابل ذکر است:

۱. در *الفرقان الحق* ادعا شده که تفصیل و

۱۲. و در آن تفصیل و شرح هر چیز است.

همان‌گونه که واضح است این عبارت از آیه شریفه اقتباس شده است: **﴿وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنَ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾** (زمرا/۲۷).

مجموع مثال‌های کتاب *الفرقان الحق* به شرح ذیل است:

۱. و مثل کلمه طبیه کمثل شجره طبیه اصلها ثابت و فرعها فی السماء توتوی اکلها الطیب کل حین^{۱۳} (صلاح/۱۴).
۲. و مثل کلمه خبیثه کمثل شجره خبیثه اجتشت من فوق الارض فما لها من قرار رکین^{۱۴} (صلاح/۱۵).
۳. و مثل الذين کفروا کمثل الذى ينبع بما لا يسمع الا دعاء و نداء صمّ بكم عمي فهم لا يعقلون^{۱۵} (الکبائر/۱۲).
۴. و مثل الذين کفروا و کذبوا بالانجیل الحق اعمالهم کرماد اشتدت به الريح فی يوم عاصف لا يقدرون مما کسبوا على شيء ذلك هوالضلال الاکید^{۱۶}.

۱۳. کلمه طبیه مانند درخت پاکیزه‌ای است که ریشه آن ثابت و شاخه آن در آسمان است که خوارکی‌های پاک را هر زمان می‌دهد.

۱۴. و کلمه خبیثه مانند درخت ناپاکی که از زمین برکنده شده و قرار و ثباتی ندارد.

۱۵. مثال کافران مثال کسی است که صدا می‌زند، ولی آنها چیزی جز سر و صدا نمی‌شنوند، کر و لال و نایینا هستند و چیزی نمی‌فهمند!

۱۶. مثال کسانی که کافر شدند و انجیل را تکذیب کردند، مثل خاکستری است در برابر تدبیاد در یک روز طوفانی، آنها توانایی ندارند چیزی از آنچه را انجام داده‌اند به دست آورند و این گمراهی دوری است.

الاخاء/۱)؛ ای مردم ما شمارا از نفس واحدی خلق کردیم.

اقتباس از آیات قرآنی:

﴿الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ﴾ (نساء/۱).

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى﴾ (حجرات/۱۳).

همچنین درباره معاد و عاقبت کافران در *الفرقان الحق* آمده است: یموت الكافرون ثمْ تقییمکم جمیعاً يوم الحساب العظیم (*السلام/۸*)؛ کافران می‌میرند سپس روز قیامت همگی شما را برای حساب نگه می‌داریم و درباره شهدا نیز با اقتباس از قرآن کریم می‌گوید: و لاتحسین الذين قتلوا فی سیل الحق و الایمان امواتا بل احیاء فی جناتنا ینعمون (الاولیاء/۱)؛ کسانی که در راه حق کشته شده‌اند را مرده نپندرید زیرا زنده‌اند و در بهشت ما متنعم هستند.

۲. در این کتاب ادعا شده که درست‌ترین قصه‌ها در آن وجود دارد: یقص عليکم اصدق القصص (*فرقان/۱۵*) که این عبارت نیز اقتباس از قرآن و هیچ تناسبی با متن *الفرقان الحق* ندارد زیرا حتی یک داستان در آن وجود ندارد.

۳. در فصل «الافک» کتاب *الفرقان الحق* ادعا شده است که: از هر موضوعی، مثلی برای مردم گفته‌ایم: و ضربنا فيه للناس من کل مثل لعلهم یذکرون. (*الافک/۱*)

(الامینین/۲).

(ثالث/۱۸).

۱۰. و مثل الرسول الصالح كمثل راع اورد رعيته و ردا طهورا و رتعة حلالا^{۲۲} (سوره الرعاة/۱).

۱۱. فمثله كمثل سمل بال درسه الدهر فما اجدى فتيلا لقوم لاحقين^{۲۳} (سوره البهتان/۵).

۱۲. ان مثل الطغاة المعتدين كمثل لصوص سطوا على قصر مشید فقتلوا اهله وسلبوا اموالهم و ما يدخرنون^{۲۴} (سوره الملوك/۶).

۱۳. و مثل عبد آمن تاب علينا بعد ضلال كمثل رجل له مئة نعجه ضلت احدها فجد في طلبها حتى وجده ففرح بها اكثر من التسع والتسعين (المحرسین/۹)؛ و مثل بندای که ایمان آورده و بعد از گمراهی توبه کند مانند کسی است که صد گوسفند دارد و یکی از آنها گم شود و برای یافتنش تلاش زیاد کند تا اینکه آنرا پیدا کند و با دیدن گوسفند گمشده بیش از همه گوسفندانش شاد شود.

نقد و بررسی

الف) از مجموع ۱۳ مثال کتاب «الفرقان الحق»، شماره ۱ تا ۸ با اقتباس از آیات قرآن تأثیف شده است.

۲۲. و مثل رسول نیکوکار مانند چوپانی است که گوسفندانش را بهسوی آبی پاک و مرتع حلالی وارد کند.

۲۳. مثل او مانند لباسی مندرسی است که برای پوشش اندام مناسب نیست.

۲۴. مثل متجاوزان مانند دزدانی است که وارد قصری برآفراشتند شوند و اهل آن را بکشند و اموال و همه دارائی‌ها را سرقت کنند.

۵. و مثل المؤمن كمثل رجل اسس بنیانه على صخرة المحبه و الطهر و التقوی فظل ثابتا و فاز بالنصر الكبير^{۲۵} (الزنی/۱).

۶. و مثل الكافر كمثل رجل اسس بنیانه على شفا جرف هار من القتل والزنی والفجور فانهار به في نار جهنم فلاقي سوء المصير^{۲۶} (الزنی/۲).

۷. ان مثل المنافقین كمثل غاز دخل قریه فافسدها و جعل اعزه اهلها اذله وزعم انه رسول الملك اليهم و بيته كتاب افتراء فصدقه الجاهلون^{۲۷} (نسخ/۱).

۸. مثله كمثل عظام نخرة يتفحون فيها ليحيوا رميمها و من غيرنا يحي العظام و هي رميم^{۲۸} (الامینین/۵).

۹. و مثل الامی يعلم امینین كمثل اعمی يقود عمیا یهونون جمیعا في جب فیهلك القائد والمقدون^{۲۹}.

۱۷. مثال مؤمن مثل کسی است که بنیان او بر روی سنگ محبت و پاکی و تقوی است و ثابت است و به پیروزی بزرگی نائل آید.

۱۸. و مثل کافر همچون کسی است که بنیان او بر روی لبه خشک از قتل، زنا و فساد است به سوی آتش که بد سرنوشتی است خواهد رفت.

۱۹. مثال منافقین مانند جنگجویی است که به قریه‌ای وارد شود و عزیزان آن را ذلیل کند و گمان کند که رسول است و معجزه او کتابی است که نادانان آن را تصدیق کنند.

۲۰. مثل او مانند استخوان پوسیده مرده است که بدان بدمند تا آن را زنده کنند و بجز ما چه کسی زنده می‌کند استخوان‌های پوسیده را.

۲۱. مثل شخص امی که آموزش می‌دهد بی‌سوادان را مانند نایبایی است که فرماندهی می‌کند و همه را به چاهی می‌افکند و او و یارانش هلاک می‌شوند.

تو هستم.

نویسنده کتاب از مفاهیم و کلمات این روایات در تألیف آیه ساختگی خود بهره برده است.

بحث و نتیجه‌گیری

۱. الفرقان الحق که در معارضه با قرآن کریم و پاسخگویی به تحدي آن تألیف یافته است، مملو از تناقض و اقتباس از قرآن کریم است.

۲. ادعای نویسنده در نزول وحی بر او با وجود تناقض‌های گوناگون و اقتباس از قرآن مردود است.

۳. با بررسی متن کتاب، ابطال ادعای جامعیت الفرقان الحق و اشتمال آن بر همه چیز، به اثبات می‌رسد.

۴. با توجه به ابطال ادعاهای وحیان و جامعیت الفرقان الحق، به این نتیجه می‌رسیم که این کتاب ساخته و برداخته دست بشر است و نویسنده‌گان آن در معارضه با قرآن کریم شکست خورده‌اند.

منابع

-القرآن الکریم.

- ابن فارس، احمد بن فارس (۱۳۸۷ش). معجم مقاييس اللغة. قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه. چاپ دوم.

- جرجانی، ابوالمحاسن حسین بن حسن (۱۳۷۷ش). جلاء الادهان و جلاء العزان. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

ب) شماره ۹، ۱۰ و ۱۱ اتهام و طعنه به رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم و قرآن کریم را در قالب مثل آورده است.

ج) شماره ۱۲ به مجاهدان در راه خدا اتهام وارد کرده است.

د) شماره ۱۳ را با استفاده از روایات وارد درباره توبه تألیف کرده است: در کتب روایی اهل سنت آمده است:

إن رجلاً قتلَ تسعَةً وَتَسْعِينَ نَفَسًا ثُمَّ عَرَضَ لَهُ التَّوْبَةَ... (منتقى هندى، ۱۹۸۹: حدیث ۱۰۱۵۷).

قال رسول الله صلی الله علیه واله وسلم: اللہ أشد فرحا بتوبة عبده حين يتوب إليه من أحدكم كان على راحلته بأرض فلادة فانفلت منه وعليها طعامه وشرابه فأيس منها فأتى شجرة فاضطجع في ظلها قد أيس من راحلته فيينا هو كذلك إذ هو قائمة عنده فأخذ بخطامها ثم قال من شدة الفرح: اللهم أنت عبدي وأنا ربك أخطأ من شدة الفرح (همان).

رسول خدا صلی الله علیه واله وسلم فرمودند: خداوند به توبه بندۀ گناهکارش خوشحال‌تر است وقتی که یکی از شما به سوی او توبه می‌کند در حالی که در بیابان با شترش که غذا و آیش روی آن است و شترش گم می‌شود و از یافتن آن ناامید می‌شود و به سایه درختی پناه می‌برد و در این هنگام می‌بیند شترش در کنار او ایستاده و از شدت خوشحالی می‌گوید: بار خدایا تو بندۀ منی و من رب

- زمانی، محمدحسن (۱۳۸۸ش). *مستشرقان و قرآن*. قم: بوستان کتاب. چاپ سوم.
- سید مرتضی (۱۳۸۷ش). *الموضع عن جهة اعجاز القرآن*. مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی. چاپ دوم.
- سیوطی، جلال الدین (۱۳۶۹ش). *الاتقان فی علوم القرآن*. تهران: انتشارات زاهدی. چاپ دوم.
- صفی بور، عبدالرحیم (۱۳۷۷ش). *متنی الارب فی لغة العرب*. تهران: چاپ اسلامیّه.
- طباطبائی، سید محمدحسین (۱۴۱۷ق). *المیزان فی تفسیر القرآن*. قم: دفتر انتشارات اسلامی.
- طبری، محمد بن جریر (۱۳۶۵ش). *تاریخ طبری*. ترجمه ابوالقاسم یاینده. تهران: انتشارات اساطیر. چاپ دوم.
- طبرسی، فضل ابن حسن (۱۳۷۲ش). *مجمع البیان فی تفسیر القرآن*. تهران: انتشارات ناصرخسرو.
- طوسی، محمد بن حسن (بی‌تا). *التیبیان فی تفسیر القرآن*. بیروت: داراحیاء التراث العربي.
- علیزاده، اکبراسد (۱۳۷۹). *سوره‌های دروغین در اینترنت*. مجله تخصصی کلام اسلامی. سال نهم. شماره ۳۳. صص ۱۴۰-۱۵۹.
- غزالی، محمد (۱۳۷۶ش). *احیاء العلوم*. تهران: انتشارات علمی.
- ————— (۱۴۰۹ق). *جواهر القرآن و درره*. بیروت: دارالکتب العلمیّة.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۸۸ش). *تفسیر موضوعی قرآن*. قم: مرکز نشر اسراء.
- جوهری، اسماعیل (۱۴۰۷ق). *الصحاح*. تحقیق احمد عبدالغفور. بیروت: دارالعلم للملايين. چاپ چهارم.
- حسن نیا، علی (۱۳۸۷ش). «گزارشی از یک کتاب: *الفرقان الحق* کوشش نافرجام در تحریف قرآن». *اندیشه تقریب*. شماره ۲. صص ۱۳۹-۱۵۶.
- خالدی، صلاح عبدالفتاح (۲۰۰۵م). *الانتصار للقرآن*. تهافت «فرقان» متنی الامریکان امام حقائق القرآن. عمان: مؤسسه الفرسان للنشر.
- خلیل بن احمد فراهیدی (۱۴۱۰ق). *كتاب العین*. قم: منشورات دار الهجرة.
- رازی، فخرالدین محمد بن عمر (۱۴۲۰ق). *مفایح الغیب*. بیروت: دار احیاء التراث العربي.
- راغب اصفهانی، حسین بن محمد بن مفضل (۱۴۲۵ق). *مفردات الفاظ القرآن*. دمشق: دارالعلم.
- رافعی، مصطفی صادق (۱۴۲۱ق). *إعجاز القرآن و البلاغة النبوية*. بیروت: دارالکتب العلمیّة. چاپ اول.
- رضائزداد، عزالدین (۱۳۸۵ش). «نقد کتاب *الفرقان الحق*». *اندیشه تقریب*. سال دوم. شماره ششم.
- زرکشی، محمد بن بهادر (۱۴۱۰ق). *البرهان فی علوم القرآن*. بیروت: دارالمعرفة.

- فیض کاشانی، ملا محمدحسن (۱۴۱۸ق). *الاصفی*
 - محمد عبد الرزاق (۲۰۰۴م). *القرآن الامریکی*.
 - اخچوکتہ القرن الحادی والعشرين. مصر: دارالرضاون.
 - مودّب، سید رضا (۱۳۹۳ش). *مبانی تفسیر قرآن*. قم: انتشارات دانشگاه قم. چاپ سوم.
 - الرسالة.
 - فی تفسیر القرآن. قم: مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی.
 - فی مشهدی، محمد بن محمدرضا (۱۳۶۸ش).
 - تفسیر کنزر الدقائق و بحر الغرائب. تهران: انتشارات وزارت ارشاد اسلامی.
 - کاشانی، ملا فتح الله (۱۳۳۶ش). *تفسیر منهج الصادقین فی الزمام المخالفین*. تهران: کتابفروشی محمدحسن علمی.
 - متqi هندی، علی بن حسام الدین (۱۹۸۹م). *کنزر العمال فی سنن الاقوال و الافعال*. بیروت: موسسه
- The True furqan...*
- The True Furqan, Qur'an Hoax...*
-*
-*
-*
-*
-*

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی